

Inhoudsopgave

Voorwoord XIII

Lijst van afkortingen XVII

Hoofdstuk 1 – Algemeen 1

1.1 De loonheffingen 1

1.2 Oorsprong en geschiedenis van de loonbelasting 2

1.2.1 De oorsprong: de bedrijfsbelasting van 1894 2

1.2.2 De Wet IB 1914 3

1.2.3 De Indische wortels van de Nederlandse loonbelasting 4

1.2.4 Geboorte van de ‘aanspraak’: de reparatiewetgeving van 1936 6

1.2.5 Het voorontwerp van 1939 6

1.2.6 Het Besluit op de Loonbelasting 1940 7

1.2.7 Serieuze stappen op weg naar coördinatie: de Belastingherziening 1953 8

1.2.8 De Wet op de loonbelasting 1964 8

1.2.9 De Tweeverdienerswetgeving 9

1.2.10 De Oort-wetgeving 9

1.2.11 De herziening van 1997 9

1.2.12 De Belastingherziening 2001 9

1.2.13 De WALVIS-wetgeving: integratie van de loonheffingen 10

1.2.14 De Paarse krokodil 11

1.2.15 De Wet uniformering loonbegrip 11

1.2.16 De werkkostenregeling 11

1.3 De ambivalente loonbelasting 12

1.4 De relatie van de loonbelasting met de inkomstenbelasting 15

1.4.1 De loonbelasting als voorheffing op de inkomstenbelasting 15

1.4.1.1 Voorheffing versus eindheffing 15

1.4.1.2 De loonbelasting als zelfstandige heffing 16

1.4.1.3 Het verrekenen van loonbelasting met inkomstenbelasting 17

1.4.2 Verschillen op het punt van het heffingssubject 18

1.4.3 Het loonbegrip voor de inkomstenbelasting 19

1.4.4 Verschillen op het punt van de wijze van heffen 22

1.5 De heffing van premies sociale verzekeringen 23

1.5.1 Algemeen 23

1.5.2 Organisatie van de sociale verzekeringen 24

1.5.3 Premieheffing volksverzekeringen 25

1.5.4 Premieheffing werknemersverzekeringen 25

1.5.5 Bijdrage Zorgverzekeringswet 26

Hoofdstuk 2 – Belasting- en premieplicht 27

2.1 Belastingplicht 27

2.2 De heffingssubjecten voor de loonbelasting 28

2.2.1 Algemeen 28

2.2.2 De werknemer 29

2.2.3 De buitenlandse werknemer 30

2.2.4 Aangewezen personen 30

2.2.5	Artiesten en beroepssporters	32
2.2.6	Vrijwilligers	33
2.3	De dienstbetrekking	34
2.3.1	Algemeen	34
2.3.2	De privaatrechtelijke dienstbetrekking	34
2.3.2.1	Algemeen	34
2.3.2.2	De verplichting om persoonlijk arbeid te verrichten gedurende een zekere tijd	36
2.3.2.3	De verplichting van de werkgever om loon te betalen	37
2.3.2.4	De gezagsverhouding	39
2.3.3	De publiekrechtelijke dienstbetrekking	41
2.3.4	De fictieve dienstbetrekking	42
2.3.4.1	Algemeen	42
2.3.4.2	Aannemers van werk en hun hulpen	42
2.3.4.3	Tussenpersonen en hun hulpen	43
2.3.4.4	Leerlingen en stagiaires	44
2.3.4.5	Meewerkende kinderen	44
2.3.4.6	Commissarissen	44
2.3.4.7	Bestuurders van werknemerscoöperaties	45
2.3.4.8	Topsporters	45
2.3.4.9	Uitzendkrachten en andere vormen van tussenkomst	45
2.3.4.10	Thuiswerkers en hun hulpen	46
2.3.4.11	Gelijkgestelden	47
2.3.4.12	Sekswerkers	49
2.3.4.13	De 'vrijwillige dienstbetrekking'	49
2.3.4.14	Aanmerkelijk belanghouders/directeuren-groootaandeelhouders	50
2.3.4.15	Bestuurders van beursgenoteerde vennootschappen	51
2.3.4.16	Rangorde dienstbetrekkingen	51
2.3.5	Minderjarige kinderen	54
2.3.6	Dienstverleners aan huis	54
2.3.7	Diplomaten	55
2.3.8	De management-B.V.	55
2.3.9	Bewijslast	56
2.4	De inhoudingsplichtige	57
2.4.1	Algemeen	57
2.4.1.1	Inhoudingsplicht	57
2.4.1.2	De 'echte' werkgever	58
2.4.1.3	Degene die loon verstrekt uit vroegere dienstbetrekking tot hemzelf of tot een ander	58
2.4.1.4	Degene die op grond van een vrijgestelde aanspraak loon verstrekt	59
2.4.1.5	De 'fictieve' werkgever	59
2.4.1.6	De 'oneigenlijke' werkgever	60
2.4.1.7	De verzekeraar	60
2.4.2	Modelovereenkomsten	60
2.4.3	De buitenlandse inhoudingsplichtige	62
2.4.4	Inhoudingsplicht voor loon van derden	62
2.4.5	De samenhangende groep inhoudingsplichtigen	64
2.4.6	De samenvoegbepalingen	65

2.4.6.1	Inhoudingsplicht per dienstbetrekking	.65
2.4.6.2	De inhoudingsplichtige betaalt een socialeverzekeringsuitkering door . .	.65
2.4.6.3	De inhoudingsplichtige betaalt een aanvulling op een socialeverzekeringsuitkering	.66
2.4.6.4	De inhoudingsplichtige betaalt loon uit vroegere dienstbetrekking door	.66
2.4.7	De doorbetaaldloonregeling	.66
2.4.8	Inhoudingsplicht voor artiesten en beroepssporters	.68
2.5	Premieplicht voor de volksverzekeringen	.69
2.5.1	De verzekerde is premieplichtig	.69
2.5.2	Premieplicht en inhoudingsplicht	.69
2.5.3	Anonieme werknemer	.69
2.5.4	Vrijwillige verzekering	.69
2.5.5	Gemoedsbezwaarden	.70
2.6	Premieplicht voor de werknemersverzekeringen	.70
2.6.1	Werknemers en werkgevers	.70
2.6.2	Dienstbetrekking voor de werknemersverzekeringen	.71
2.6.2.1	Dienstbetrekking leidt tot premieplicht	.71
2.6.2.2	Directeuren-grootaandeelhouders	.72
2.6.2.3	Schema dienstbetrekkingen	.75
2.6.3	Premieplicht per werkgever	.76
2.7	Bijdrageplicht voor de Zorgverzekeringswet	.77
2.8	Internationaal	.78
2.8.1	Uitgangspunten	.78
2.8.2	Loonbelasting internationaal	.79
2.8.2.1	De werknemer woont in het buitenland	.79
2.8.2.2	Diplomaten	.82
2.8.2.3	De niet in Nederland gevestigde inhoudingsplichtige	.82
2.8.2.4	Belastingverdragen	.84
2.8.2.5	De eenzijdige regeling	.90
2.8.3	Premieheffing internationaal	.91
2.8.3.1	Premie volksverzekeringen: de werknemer woont niet in Nederland . .	.91
2.8.3.2	Premies werknemersverzekeringen en Zvw	.92
	Hoofdstuk 3 – Loon: de maatstaf van heffing	.95
3.1	Inleiding	.95
3.2	Het loonbegrip	.95
3.2.1	Algemeen	.95
3.2.2	Loon, belastbaar loon en tabelloon	.106
3.2.3	Negatief loon	.106
3.2.4	Bruteren	.111
3.2.4.1	Niet verhalen van loonbelasting	.111
3.2.4.2	Niet verhalen van premies werknemersverzekeringen en de bijdrage Zvw	.113
3.2.5	Foaien en ander loon van derden	.113
3.2.6	Loon uit tegenwoordige/vroegere dienstbetrekking	.116
3.2.7	Loon en de pseudo-eindheffing	.118
3.3	Loon in natura	.118

3.3.1	Algemeen	118
3.3.2	De waardering van loon in natura	119
3.3.3	Aandelenopties	121
3.3.4	De ter beschikking gestelde auto	122
3.3.5	Werkplekvoorzieningen	127
3.3.5.1	Voorzieningen op de werkplek	127
3.3.5.2	Algemeen	128
3.3.5.3	Kleding	129
3.3.5.4	Consumpties	129
3.3.5.5	Maaltijden	129
3.3.5.6	Huisvesting en inwoning	130
3.3.5.7	Kinderopvang	130
3.3.6	OV-kaarten en dergelijke	130
3.3.7	Personeelsleningen	130
3.3.8	Dienstwoning	130
3.4	Aanspraken	131
3.4.1	Algemeen	131
3.4.2	De waardering van aanspraken	132
3.4.3	Aanspraken ingevolge ziektekostenregelingen	133
3.4.4	Uitkeringen ingevolge belaste aanspraken	134
3.5	Vrijgesteld loon	135
3.5.1	Samenhang van vrijstellingsbepalingen met het loonbegrip	135
3.5.2	'Grondslagversmallers'	136
3.5.3	Schadevergoedingen	137
3.5.4	Overlijdensuitkeringen	138
3.5.5	De fondsuitkeringenvrijstelling	139
3.5.6	De diensttijd-vrijstelling	141
3.5.7	Meewerkloon	142
3.5.8	Premies op grond van de Participatiewet	142
3.6	De gebruikelijkloonregeling	142
3.7	Het loon van artiesten en beroepssporters	147
3.8	Het loon als maatstaf voor de premie volksverzekeringen	148
3.9	Het loon als maatstaf voor de premieheffing werknemersverzekeringen	148
3.9.1	De hoofdregel	148
3.9.2	Uitzonderingen	148
3.9.3	Brutering voor de premieheffing werknemersverzekeringen	149
3.9.3.1	Niet verhalen van premies werknemersverzekeringen	149
3.9.3.2	Niet verhalen van loonbelasting	149
3.10	Het loon als maatstaf voor Zorgverzekeringswet	150
Hoofdstuk 4 – Loon: het moment van genieten		153
4.1	Inleiding	153
4.2	Het genietingsmoment	153
4.3	Vrijgestelde aanspraken	158
4.3.1	Systematiek van het vrijstellen van aanspraken	158
4.3.2	Aansprakenregime reguleert het moment van genieten	159
4.3.3	Samenloop van vrijgestelde aanspraken	160
4.3.4	Werknemersbijdragen voor vrijgestelde aanspraken	161

4.3.5	Pensioenaanspraken	161
4.3.5.1	Algemeen	161
4.3.5.2	Ouderdomspensioen	165
4.3.5.3	Partnerpensioen	169
4.3.5.4	Wezenpensioen	170
4.3.5.5	40 1/2-deelnemingsjarenpensioen	171
4.3.5.6	RVU-regelingen	171
4.3.5.7	Arbeidsongeschiktheidspensioen	172
4.3.5.8	Toegelaten verzekeraar	173
4.3.5.9	Afkoop, vervreemden, tot zekerheid stellen en afzien van een pensioenrecht	174
4.3.5.10	Rechtszekerheid	176
4.3.5.11	Splitsen van een pensioenaanspraak	176
4.3.5.12	Aanwijzen van pensioen	176
4.3.6	Aanspraken op grond van socialeverzekeringswetten	177
4.3.7	Soortgelijke aanspraken	178
4.3.8	Aanspraken op ongevallenuitkeringen	180
4.3.9	Aanspraken op uitkeringen en verstrekkingen bij einde dienstbetrekking	181
4.3.10	Verlofaanspraken	182
4.3.11	Door de Minister van Financiën aan te wijzen aanspraken	182
4.3.12	Schema aanspraken	183
4.4	Loon genieten op een ongebruikelijk tijdstip	184
4.5	Enkele vraagstukken inzake het genieten van loon	185
4.5.1	Het genieten van voorwaardelijk loon	185
4.5.2	Voorschotten	187
4.5.3	Het moment van bruteren	188
4.5.4	Aandelenopties	189
4.5.5	Bijzondere regels voor reiskostenvergoedingen	189
4.5.6	Artiesten en beroepssporters	190
4.6	Keuzeloon	191
4.6.1	De principes van keuzeloon	191
4.6.2	Keuzeloon en het moment van genieten	192
4.6.3	Wat wordt als keuzeloon genoten?	193
4.6.4	Keuzeloon en pensioen	194
Hoofdstuk 5 – Tarief en afdrachtverminderingen		195
5.1	Algemeen	195
5.2	Tarief en wijze van berekenen loonbelasting en premie volksverzekeringen	195
5.2.1	Tarief loonbelasting en premie volksverzekeringen	195
5.2.2	De tabellen	197
5.2.3	Het loontijdvak	198
5.2.4	Bijzondere beloningen	201
5.2.5	De loonheffingskorting	202
5.2.6	Het anoniementarief	203
5.2.7	Tarieven bij eindheffing	204
5.3	Tarief en wijze van berekenen van de premies werknemersverzekeringen	206
5.3.1	Algemeen	206
5.3.2	De WW-premie	206

5.3.3	De WIA-premie	.208
5.3.4	Schema premies werknemersverzekeringen	.210
5.3.5	Wijze van berekenen	.210
5.3.6	Premiekortingen en premievrijstellingen	.211
	5.3.6.1 Premiekorting oudere werknemers.	.211
	5.3.6.2 Overige kortingen en vrijstellingen	.211
5.4	Tarief en wijze van berekenen van de inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet .212	
	5.4.1 Twee percentages	.212
	5.4.2 Wijze van berekenen	.212
5.5	Afdrachtverminderingen	.212
	5.5.1 Systematiek	.212
	5.5.2 Vermindering S&O	.213
	5.5.3 Vermindering zeevaart	.213
	Hoofdstuk 6 – Wijze van heffen	.215
6.1	Inleiding	.215
6.2	Inhouding van loonbelasting	.216
	6.2.1 Het begrip inhouding	.216
	6.2.2 Te veel ingehouden en/of afgedragen loonbelasting	.218
	6.2.3 Te weinig ingehouden en/of afgedragen loonbelasting	.219
	6.2.4 Het verhaalsrecht van de inhoudingsplichtige	.223
6.3	Verplichtingen van de inhoudingsplichtige en de werknemer	.225
	6.3.1 Verplichtingen van de inhoudingsplichtige	.225
	6.3.2 Verplichtingen van de werknemer	.229
6.4	Eindheffing	.230
	6.4.1 Achtergrond en systematiek	.230
	6.4.1.1 Geschiedenis en achtergrond	.230
	6.4.1.2 Systematiek	.230
	6.4.1.3 Limitatieve wettelijke opsomming	.231
	6.4.2 Naheffing	.232
	6.4.3 Tijdelijke knelpunten van ernstige aard	.235
	6.4.4 Publiekrechtelijke uitkeringen	.235
	6.4.5 Verstrekkingen aan anderen dan eigen werknemers	.235
6.5	De werkkostenregeling	.236
	6.5.1 Algemeen	.236
	6.5.2 Het aanwijzen van vergoedingen en verstrekkingen	.236
	6.5.3 Gerichte vrijstellingen	.237
	6.5.3.1 Algemeen	.237
	6.5.3.2 Vervoer	.238
	6.5.3.3 Tijdelijk verblijf	.239
	6.5.3.4 Onderhoud en verbetering kennis	.240
	6.5.3.5 Opleiding en studie	.241
	6.5.3.6 Extraterritoriale kosten/30%-regeling	.241
	6.5.3.7 Verhuiskosten	.245
	6.5.3.8 Gereedschap en ict-middelen	.245
	6.5.3.9 Voorzieningen op de werkplek	.246
	6.5.3.10 Producten uit eigen bedrijf	.246
	6.5.3.11 Vaste kostenvergoedingen	.247

6.5.4	Vroegere dienstbetrekking	249
6.5.5	Geen eindheffing over 1,2% van de loonsom.	249
	6.5.5.1 De 1,2%-toets	249
	6.5.5.2 De concernregeling	250
	6.5.5.3 Loon uit vroegere dienstbetrekking en eigen bijdragen	250
6.5.6	Keuze van de werkgever	250
6.5.7	Voorbeelden aan te wijzen vergoedingen en verstrekkingen	251
6.6	Pseudo-eindheffing	251
	6.6.1 Algemeen	251
	6.6.2 De RVU-heffing	252
	6.6.3 De heffing op excessieve vertrekvergoedingen	254
6.7	Aansprakelijkheid	256
6.7.1	Aansprakelijkheid algemeen.	256
6.7.2	Ketenaansprakelijkheid	258
	6.7.2.1 Inhoud en omvang ketenaansprakelijkheid	258
	6.7.2.2 Aannemer in de zin van de ketenaansprakelijkheid	259
	6.7.2.3 De keten	261
	6.7.2.4 Vrijwaring en risicobeperking	262
6.7.3	Inleenaansprakelijkheid	264
	6.7.3.1 Inhoud en omvang inleenaansprakelijkheid	264
	6.7.3.2 In- en doorlenen	265
	6.7.3.3 Vrijwaring en risicobeperking	266
6.7.4	Bestuurdersaansprakelijkheid.	267
	6.7.4.1 Inhoud en omvang bestuurdersaansprakelijkheid.	267
	6.7.4.2 De melding betalingsonmacht.	268
	6.7.4.3 Aansprakelijkheidsschulden	271
	6.7.4.4 Verjaring	271
6.8	Artiesten en beroepssporters	272
6.9	De wijze van heffen van de premie volksverzekeringen	272
6.10	De wijze van heffen van de premies werknemersverzekeringen	273
	6.10.1 Algemeen	273
	6.10.2 Doorbetaaldloonregeling	273
	6.10.3 Rechtsgang	274
	6.10.4 Naheffing en (pseudo-)eindheffing.	274
	6.10.5 Invordering	275
6.11	De wijze van heffen van de inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet.	275
	6.11.1 Algemeen	275
	6.11.2 Naheffing en (pseudo-)eindheffing.	275
	6.11.3 Invordering	276
	Bijlage I – De regels van de loonheffingen.	277
	Bijlage Ia – Artikelenregister Wet op de loonbelasting 1964	279
	Bijlage Ib – Artikelenregister Uitvoeringsbesluit loonbelasting 1965	289
	Bijlage Ic – Artikelenregister Uitvoeringsregeling loonbelasting 2011	291

Bijlage Id – Artikelenregister Wet financiering sociale verzekeringen	295
Bijlage Ie – Artikelenregister Besluit Wet financiering sociale verzekeringen	301
Bijlage If – Artikelenregister Regeling Wet financiering sociale verzekeringen	303
Bijlage II – Besluitenlijst	307
Bijlage III – Jurisprudentielijst	311
Bijlage IV – Literatuurlijst	323
Bijlage V – Punten van discussie	327